

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet Trygghetssystem för företagare (SOU 2008:89)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet avstyrker förslagen.

Konsekvensutredningen är bristfällig.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Allmänt

I betänkandet föreslås ändringar i lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1991:1047) om sjuklön, socialavgiftslagen (2000:980), lagen om (1994:1920) om allmän löneavgift, lagen (2007:346) om skattereduktion för hushållsarbete, lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och i förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program. Förslagen omfattar bl.a. begreppet företagare inom sjukförsäkringen, beräkningen av företagares sjukpenninggrundande inkomst, antalet karensdagar för egenföretagare, utvidgning av rätten till föräldrapenning vid vård av sjukt barn, översyn av företagares förmåner i arbetslöshetsförsäkringen samt ett generellt högkostnadsskydd avseende arbetsgivares sjuklönekostnader.

Socialdepartementet har till Regelrådet remitterat en av en arbetsgrupp inom Regeringskansliet den 15 december 2009 daterad promemoria om sjukpenninggrundande inkomst, karenstider och egenavgifter för egenföretagare. Till den del förslagen i promemorian avser samma frågor som i betänkandet får Regelrådet hänvisa till sitt yttrande över promemorian (dnr N 2008:05/2009:480). I det nu aktuella yttrande tar Regelrådet därför inte upp vad som i betänkandet föreslås om karenstider och beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst under näringsverksamhetens uppbyggnadsskede.

Vad gäller sjukförsäkringen föreslås i betänkandet att ersättning som en fåmansföretagare får från ett fåmansföretag i vilken denne äger minst 10 procent av rösterna efter anmälan ska räknas som inkomst av annat förvärvsarbete. För sådan ersättning ska arbetsgivaren/fåmansföretaget debiteras sjukförsäkringsavgifter enligt de regler som gäller för en egenföretagares egenavgifter. Valet av en lång karenstid kan därmed medföra lägre avgifter.

Tillfällig föräldrapenning föreslås kunna utges om en förälder ombesörjer vården av sitt sjuka barn genom att anlita en utomstående person inom ramen för systemet med skattereduktion för s.k. hushållsnära tjänster. Föräldern ska kunna uppbära föräldrapenning samtidigt som han eller hon utför – och uppbär ersättning för – sitt vanliga arbete.

Förslagen i fråga om arbetslöshetsförsäkringen innehåller preciseringar av företagarbegreppet och förmånligare regler om ersättning.

Regelrådet kan konstatera att förslagen i betänkandet innehåller genomgripande förändringar av en egenföretagares situation vid sjukdom och arbetslöshet. Förslagen, som syftar till att underlätta övergången från anställning till företagande, avviker i väsentliga hänseenden från de grundläggande principer som i dag gäller på de aktuella områdena och förutsätter att berörda företag fortlöpande tillhandahåller den information som är nödvändig för att Försäkringskassan och andra myndigheter på ett korrekt sätt ska kunna tillämpa de komplicerade reglerna om exempelvis en ytterligare differentiering av sjukförsäkringsavgifterna och rätten till föräldrapenning. Enligt Regelrådets uppfattning innehåller den upprättade konsekvensutredningen inte en tillräcklig beskrivning av de administrativa kostnader som denna informationsskyldighet kommer att medföra för företagen. Regelrådet kan därför inte bedöma om de från administrativ synpunkt lämpligaste lösningarna valts och tillstyrker därför inte förslagen.

Synpunkter på konsekvensutredningen

Av vad som nyss anförts framgår att de administrativa kostnader som förslagen i betänkandet kan ge upphov till för berörda företag inte är tillräckligt belysta i konsekvensutredningen. Förslagen framstår som ofullständigt belysta även vad gäller andra ekonomiska konsekvenser för företagen. Konsekvensutredningen uppfyller därmed inte kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning och är därför bristfällig.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträdet den 13 januari 2010.

I beslutet deltog Stig von Bahr, ordförande, samt Lennart Palm, Christina Ramberg och Leif Melin. Ärendet föredrogs av kommittésekreteraren Anna Ryltenius.

Ordförande
Stig von Bahr

Föredragande
Anna Ryltenius

Regelrådet är en statlig kommitté. Regelrådet är rådgivande till regelgivaren och granskar utformningen av förslag till nya och ändrade regler som kan få ekonomiska effekter för företagen. Regelrådet tar ställning till om reglerna utformas så att de uppnår sitt syfte på ett enkelt sätt och till lägsta administrativa kostnad för företagen men ska inte ta ställning till förslagens politiska syfte. Regelrådet bedömer också konsekvensutredningarnas kvalitet.